

[Vejen.]

der antagelig vil blive Resultatet, Adskillelsen af Stat og Kirke, vil blive, at Religionsundervisningen vil komme ud af Skolen. Det er muligt, at det vil blive Konsekvensen, hvis vi kommer til en fuldstændig Adskillelse af Stat og Kirke, og jeg siger Tak for denne Udtalelse; jeg finder, det er betimeligt, at det bliver sagt frit ud af de Partier, der staar her for at gennemføre dette Forslag, hvad Konsekvensen deraf vil blive, saaledes at Befolkningen, som interesserer sig meget stærkt for dette Spørgsmaal, kan faa Anledning til at tage Stilling til det. Hvordan den anden Partner i Sagen vil komme om ved Spørgsmaalet, bliver dens Sag. Det forekommer mig dog, at det vil blive en lille Smule vanskeligt.

Jeg skal dernæst henvende nogle faa Udtalelser til den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti. Det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen begyndte med at sige, at det var Vaalse-Sagen, der gjorde, at vi fra kirkelig Side maatte forlange at faa en anden Ordning af Folkekirken. Han brugte det Udtryk „vi fra kirkelig Side“. Hvad vil det egentlig sige, naar en Ordfører staar op her i Rigsdagen og siger „vi fra kirkelig Side“? Vil det sige, at et bestemt Parti er mere kirkelig sindet, mere kristelig sindet end andre Partier her i Rigsdagen? Jeg tænker, den ærede Ordfører vil give os en Begrundelse af dette Udtryk.

Med Hensyn til, at Vaalse-Sagen skulde være Grunden til, at der nu forlanges en anden Ordning af Folkekirken, vil jeg gøre opmærksom paa, at det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen var med til at gennemføre de saakaldte J. C. Christensenske Kirkelove i 1922, men Vaalse-Sagen ligger jo langt forud for 1922. Derfor synes jeg, at denne Udtalelse er noget mærkværdig. Vaalse-Sagen fik sin Afslutning, saa vidt jeg husker, i 1915 eller 1916, senest i 1916, og naar saa den ærede Ordfører og det konservative Folkeparti sammen med Venstre har gennemført Kirkelovene i 1922, synes jeg, det ser noget sært ud at give den Begrundelse nu, at det er Vaalse-Sagen, der har gjort, at vi fra kirkelig Side maa forlange at faa en anden Ordning af Folkekirken.

Det ærede Medlem udtalte, at der tidligere fra Venstres Side er givet Udtryk for, at vi kunde gaa med til en udvidet Brug af Kirkerne. Jeg vil minde om den Udvikling, der ogsaa paa det Omraade er foregaaet siden 1849. Brugen af Sognekirkerne er jo udvidet meget stærkt ogsaa for saa kort Tid siden som ved Kirkelovene af 1922, og

det konservative Parti har lige fra den første Begyndelse og indtil 1922 været med i et Arbejde med Hensyn til udvidet Brug af Kirkerne.

Det ærede Medlem siger, at Venstre er inficeret af den Betragtning, at Frihed er Tvang. Jeg forstaar ikke rigtig denne Udtalelse om, at vi skulde være inficerede af en saadan Betragtning. Vi ønsker Frihed paa det aandelige Omraade; men det er muligt, at det, man fra anden Side vil anse for Frihed, vil vi anse for Tvang, jeg tør ikke paastaa, at det ikke kan være saaledes. Venstre er altsaa Tilhænger af Frihed paa det aandelige Omraade, den Frihed, som er tilsikret os gennem Grundlovens Bestemmelser.

Det ærede Medlem fremkom med en Udtalelse om, at det aldrig har været hans Mening, at de saakaldte troende skulde være de eneste stemmeberettigede ved Menighedsraadsvalgene. Jeg glæder mig over denne Udtalelse, for den viser, at det ærede Medlem lige som de fleste andre er klar over, at naar alt kommer til alt, findes der ingen Garantier med Hensyn til Valg af Menighedsraadene. Selv om man vil spekulere aldrig saa meget, kan man ingen Garantier finde i den Henseende. Vi har nok i de forskellige Love, vi har haft, haft forskellige Valgbestemmelser, men nogen egentlig Garanti, hvorved vi kunde sigte Folk, saaledes at vi kunde fastslaa, at det er kun de troende, der har Stemmeret, har vi ikke haft, og det er umuligt at faa det.

Det ærede Medlem kom ind paa en Omtale af Frikirken. Han talte lidt om Frikirken i Amerika og mente, at Forholdene der ikke var saa gode, som de burde være, og at Frikirkeinstitutionen ogsaa har sine svage Sider. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at Frikirken ogsaa kan have sine svage Sider. Det er min Opfattelse, at Frihed for den enkelte naar vi bedst i en Folkekirke omtrent af den Støbning, som vi har den her i Landet. Hvis vi gaar til en fuldstændig Adskillelse, saaledes at vi faar Frikirke eller Frikirker, er jeg ikke sikker paa, at den enkeltes Frihed vil være saadan sikret, som den er nu. Og med Hensyn til Præsternes Frihed er jeg heller slet ikke sikker paa, at den i en Frikirke vil være sikret i den Grad, som den er i vor Folkekirke nu. Vi har et Eksempel, en bekendt Præst her fra Landet, som i en Aarrække har været Præst i den evangelisk-lutherske Frikirke i Amerika. Han sagde denne Plads op, han rejste hjem og blev Frimenighedspræst, derefter Valgmenighedspræst og endte med at blive Sognepræst,